

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Legii cu privire la parcul pentru servicii de afaceri internaționale
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei
Subdiviziunea:	Direcția politici în domeniul tehnologiei informației și economiei digitale
Persoana responsabilă și datele de contact:	Andrei Cușcă – Șef Direcție Tel: 0 (22) 250-557

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Având în vedere contextul internațional în care sectorul serviciilor de afaceri înregistrează evoluții impresionante, dar și potențialul acestui sector în Republica Moldova, este necesar să fie create condiții care să faciliteze activitatea companiilor din acest sector. În acest sens, este elaborat proiectul de Lege cu privire la parcul serviciilor de afaceri internaționale.

Obiectivul proiectului constă în stimularea sectorului serviciilor de afaceri internaționale (externalizare) din Republica Moldova cu rezultatul scontat în creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și extinderea accesului la oportunitățile economice.

În context, proiectul țintește crearea unei infrastructuri fiscale fiabile care va impulsiona dezvoltarea companiilor din sectorul serviciilor de afaceri internaționale deja prezente pe piața Republicii Moldova, dar și atragerea investițiilor străine în acest sector. Legea propusă vizează implementarea unui mecanism de creare a parcului serviciilor de afaceri internaționale, precum și al unui șir de facilități oferite rezidenților acestuia.

Proiectul vine drept soluție pentru atragerea, motivarea și fidelizarea tinerilor specialiști de a opta pentru angajarea în Republica Moldova, diminuând astfel din fenomenul imigraționist masiv înregistrat în ultimii ani. De asemenea, proiectul își propune să creeze o platformă de afaceri prosperă și inovatoare în vederea dezvoltării și implementării unor servicii competitive, orientate preponderent pentru piața externă, fiind astfel un factor stimulator pentru creșterea economiei per ansamblu.

Dezvoltarea sectorului serviciilor de externalizare, inclusiv susținerea startup-urilor din acest sector prin diferite mecanisme stimulatorii, este o practică pe larg răspândită în țările dezvoltate, fiind urmărite creșterea economică, sporirea productivității muncii, soluționarea problemelor sociale etc.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Începând cu anii 2000, Republica Moldova a implementat reforme specifice menite să promoveze o creștere economică durabilă, reducerea sărăciei și să promoveze o creștere favorabilă incluziunii. Potrivit datelor Băncii Mondiale, în ultimii 20 de ani, economia locală a crescut în medie cu 4,6% condusă în primul rând de consum și alimentată de remitențe, acestea din urmă fiind estimate la aproximativ 10% din PIB (Sursa: Worldbank. Moldova Country Context. 6 April 2021).

Republica Moldova a înregistrat progrese moderate în dezvoltarea unui mediu de afaceri propice pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Moldova a avansat în implementarea Strategiei de Dezvoltare a IMM-urilor cu progrese substanțiale în reducerea reglementărilor împovărătoare, implementarea analizei impactului reglementării și furnizarea de servicii de dezvoltare a afacerilor pentru IMM-uri (Sursa: SME POLICY INDEX: EASTERN PARTNER COUNTRIES 2020 © EBRD, ETF, EU, OECD 2020).

În ciuda aspectelor pozitive, mediul de afaceri din Moldova continuă să fie sensibil la o multitudine de provocări structurale precum scăderea investițiilor străine directe, productivitate scăzută, probleme demografice, predispoziție ridicată la șocuri climatice. Mai mult, rata scăzută de ocupare a forței de muncă și fenomenul migraționist alarmant sunt, în general, recunoscute ca două dintre principalele probleme care au un impact negativ asupra dezvoltării Republicii Moldova.

Totodată, estimările studiilor de specialitate privind economia informală și munca ne(sub)declarată arată un nivel ridicat al acestui fenomen în Republica Moldova comparativ cu țările din Europa de Sud-Est (sursa: IMF: Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years?). Conform unui studiu efectuat recent, circa o treime din companii practică salarii „în plic”, iar în medie circa 30% din salarii rămân nedeclarete. Acesta fenomen este unul înfîlțit inclusiv în cadrul activităților profesionale, științifice și tehnice cu 40% din respondenți care consideră că „salariile în plic” sunt răspândite mult sau aproape în fiecare companie (Sursa: UNPD_ Fenomenul economiei și ocupării informale în contextul pandemiei Covid-19).

Sectorul serviciilor de afaceri internaționale prezintă o perspectivă de stimulare a pieței muncii din Republica Moldova, promovarea exporturilor și o platformă de atragere a investițiilor.

În context, merită menționat faptul că, piața globală a serviciilor de BPO (Business Process Outsourcing) a fost evaluată în 2020 la aproximativ 232 miliarde USD. Se estimează că în perioada următoare, sectorul global va avea o creștere anuală de 8,5% de la \$246 miliarde (2021) la \$436 miliarde (2028). Cea mai dominantă cotă de piață și cea mai mare creștere anuală este estimată în perioada 2021 – 2028 (Sursa: Grand View Research. Market Analysis Report 2021-2028).

La nivel regional, în anul 2020, Polonia a fost lider în prestarea serviciilor de externalizare cu aproximativ 1.400 de centre de prestări servicii și cu un număr de 330.000 angajați. Raportul numărului de angajați per centru de servicii este cel mai mare în România (468 angajați per centru) și cel mai mic în Polonia (236 angajați per centru). Numărul de angajați este estimat să crească în toate țările analizate, creșteri semnificative fiind estimate în Ungaria (38%) și Lituania (36%) (Sursa: ABSL_ EMEA's Business Services Landscape: A snapshot of 18 countries in the region).

Figura 1. Numărul de Centre de Servicii: BPO, SSC/GBS, IT, R&D 2020 – 2021/2022

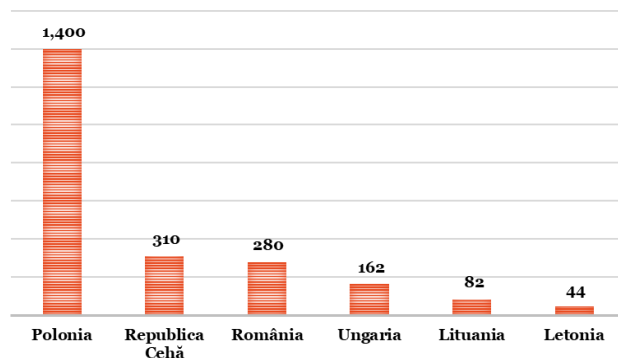
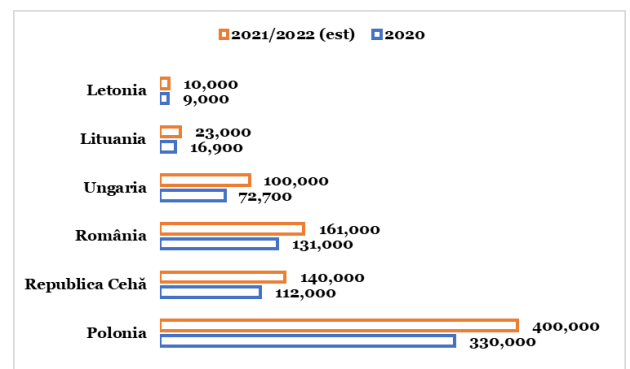

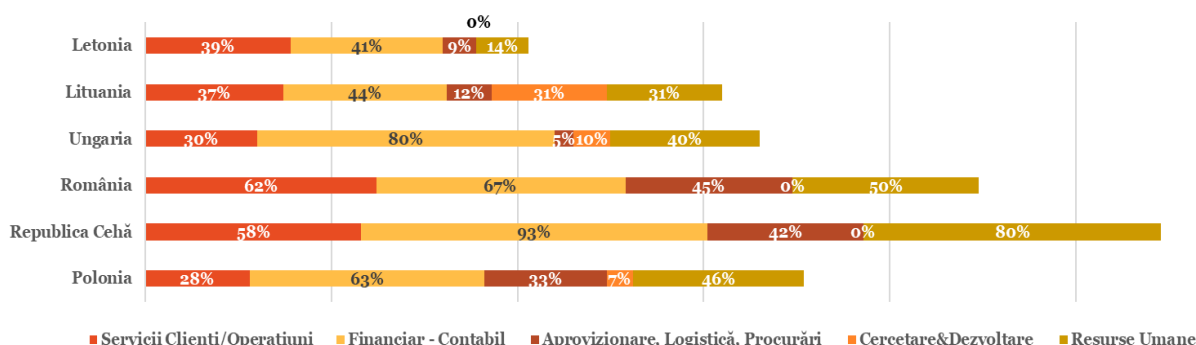
Figura 2. Prognoză privind numărul angajaților în perioada 2020 – 2021/2022

Serviciile financiar-contabile au reprezentat în anul 2020, activitățile cel mai des derulate în țările analizate, preponderent în Republica Cehă (93%). Serviciile în domeniul resurselor umane reprezintă o altă funcție activ derulată, în mod special în Republica Cehă (80%) și România (50%). Segmentul serviciilor pentru clienți are o

pondere mare în România (62%) și redusă în Polonia (28%). Țările care recent au început dezvoltarea sectorului de externalizare se pot aștepta la o pondere mai mare din aceste tipuri de servicii comparativ cu țările cu o practică semnificativă a sectorului (Sursa: ABSL_ EMEA's Business Services Landscape: A snapshot of 18 countries in the region).

Figura 3. Tipurile de activități derulate în cadrul Centrelor de Servicii în țările din regiune

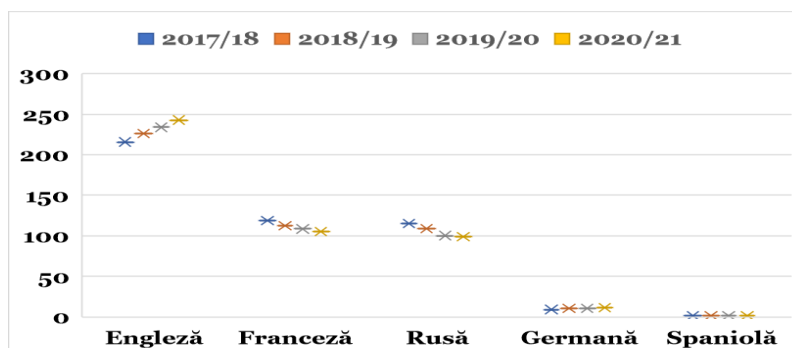

Atractivitatea Republicii Moldova ca locație pentru serviciile de externalizare poate fi una destul de actuală fiind motivată de o serie de factori interni și externi, precum:

- Context internațional prielnic prin care companiile multinaționale pun accent pe procesul de digitalizare și automatizarea proceselor, inclusiv prin prisma externalizării anumitor procese și funcții;
- Tendința continuă din partea întreprinderilor internaționale de a reduce costurile cu externalizare prin identificare unor țări favorabile din punct de vedere al costurilor de gestiune;
- Nivelul înalt de maturitate al sectorului serviciilor de externalizare în alte țări și care rezultă în costuri mai ridicate, dar și disponibilitatea forței de muncă, impun multinaționalelor necesitatea de a găsi alte locații de externalizare la prețuri competitive;
- Proximitatea atât culturală, cât și distanța față de piața europeană;
- Infrastructură de rețea competitivă - una dintre cele mai mari viteze de internet din lume;
- Aspirația de integrare europeană a Republicii Moldova și semnarea acordului privind stabilirea Zonei de Liber Schimb Aprofundată și Cuprinzătoare dintre UE-Moldova;
- Aplicabilitatea a 50 tratate de evitare a dublei impuneri cu alte state și 34 de acorduri internaționale privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor.

Republica Moldova poate servi ca o sursă importantă de suport multilingv, o mare parte a populației vorbind două și adesea trei limbi, ceea ce permite oferirea serviciilor de înaltă calitate pentru întreprinderile străine.

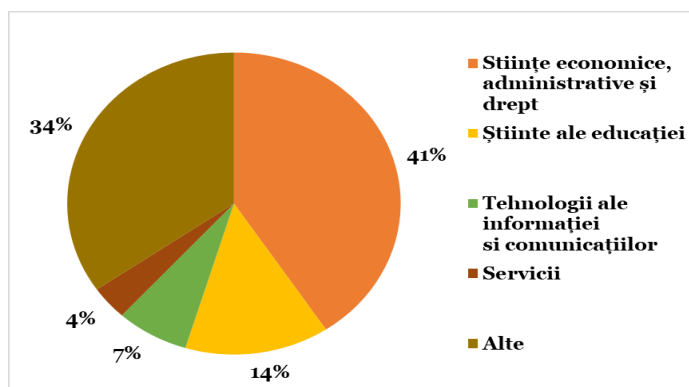
Figura 4. Dinamică numărului de elevi în învățământul primar și secundar care studiază o limbă străină

sursa: Calcule pe baza datelor BNS

Totodată, Republica Moldova poate fi o piață atractivă și din perspectiva faptului că dispune de specialiști în domeniile solicitate din sectorul serviciilor de afaceri (ex. contabili, analiști, traducători, relații clienți, analiză financiară, etc.).

Figura 5. Studenți în instituțiile de învățământ superior pe domenii generale de studiu 2021/2022

Sursa: Calcule pe baza datelor BNS

Potrivit unui raport recent emis de Agenția de Investiții, se estimează că dimensiunea actuală a forței de muncă a sectorului de BPO din Moldova este de peste 3.000 de persoane (excluzând externalizarea IT), deservind în mod predominant piețele europene și americane. Serviciile prestate de companiile din acest sector sunt adresate mai multor industrii, în special logistică, călătorii și telecomunicații. Dezvoltarea sectorului serviciilor de afaceri în Moldova poate crea oportunități de angajare și susține creșterea economică locală și în alte regiuni în care sunt situate universități, pe lângă Chișinău, precum Bălți, Cahul, Comrat și Taraclia (Sursa: Invest Moldova_BPO & SSC SECTOR OVERVIEW Republic of Moldova).

Printre principalele constrângeri raportate de către companiile deja prezente pe piața Moldovei în dezvoltarea și promovarea sectorului serviciilor de afaceri internaționale sunt:

- Nivelul ridicat al presiunii fiscale, fiind raportat drept cauza principală a nivelului scăzut de dezvoltare a sectorului;
- Complexitatea administrării fiscale;
- Nivelul ridicat de emigrare și modificările demografice care au un impact asupra disponibilului de personal;
- Concurența acerbă în raport cu sectorul informal.

Potrivit recomandărilor companiilor din sectorul serviciilor de afaceri internaționale prezente pe piață, dar și urmare a analizei detaliate privind eforturile statului întreprinse în vederea stimulării altor sectoare, următoarele concluzii pot fi formulate:

- Sectorul serviciilor de afaceri internaționale prezintă o perspectivă importantă de stimulare a pieței muncii din Republica Moldova, promovare a exporturilor și o platformă de atragere a investițiilor. Totuși, în vederea valorificării potențialului acestui sector, este necesar să fie create condiții care să faciliteze activitatea companiilor din acest sector.
- Având în vedere specificul sectorului, în care partea covârșitoare a costurilor este atribuită costurilor salariale, dar și complexitatea sistemului de administrare fiscală aplicabil la moment, se impune nevoia creării unei infrastructuri fiscale fiabile menite să impulsioneze dezvoltarea companiilor din sectorul serviciilor afacerilor internaționale deja prezente pe piața Republicii Moldova, dar și să atragă investiții străine în acest sector.
- Parcul IT și-a demonstrat atractivitatea pentru un număr larg de rezidenți. Pe cale de consecință, implementarea unui model similar Parcului IT, adaptat la necesitățile sectorului serviciilor de afaceri internaționale, ar putea reprezenta un pas ferm în vederea stimulării sectorului.

Conform analizelor realizate pe baza datelor prezentate de către asociațiile de business, se estimează că sectorul serviciilor de afaceri internaționale în Republica Moldova este concentrat într-o serie de activități economice, prevăzute la tabelul 1, considerate și activități economice potențiale pentru impactul intervenției preconizate a statului (tabelul 1).

**Tabelul 1. Activități economice (sectoare)
potențiale pentru analiză**

Clasa CAEM-2	Denumire activitate CAEM
6920	Activitati de contabilitate si audit financiar; consultanta in domeniul fiscal
7022	Activitati de consultanta pentru afaceri si management
7112	Activitati de inginerie si consultanta tehnica legate de acestea
7220	Cercetare-dezvoltare in stiinte sociale si umaniste
7320	Activitati de studiere a pietei si de sondare a opiniei publice
7430	Activitati de traducere scrisa si orala (interpreti)
7490	Alte activitati profesionale, stiintifice si tehnice n.c.a.
8211	Activitati combinate de secretariat
8219	Activitati de fotocopiere, de pregatire a documentelor si alte activități sec.
8220	Activitati ale centrelor de intermediere telefonica (call center)
8299	Alte activitati de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.
7810	Activitati ale agentilor de plasare a fortei de munca
7830	Alte servicii de furnizare a fortei de munca
5229	Alte activitati anexe transporturilor
6311	Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web si activitati conexe
6312	Activitati ale portalurilor web
7211	Cercetare-dezvoltare in biotehnologie
7219	Cercetare-dezvoltare in alte stiinte naturale si inginerie
7410	Activitati de design specializat
6630	Activitati de administrare a fondurilor
6399	Alte activitati de servicii informatinale n.c.a

Urmare a analizelor detaliate efectuate, anumite activități economice au fost excluse din analiză, având în vedere următoarele constatări:

- O serie de activități economice deja beneficiază de facilități fiscale, fiind încadrate în codurile CAEM admise în cadrul Parcului IT (art.8 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației), iar
- Unele activități economice sunt nereprezentative din punct de vedere al informațiilor disponibile și/sau determinate de lipsa activităților economice (activități de administrare a fondurilor, alte activități anexe transportatorilor).

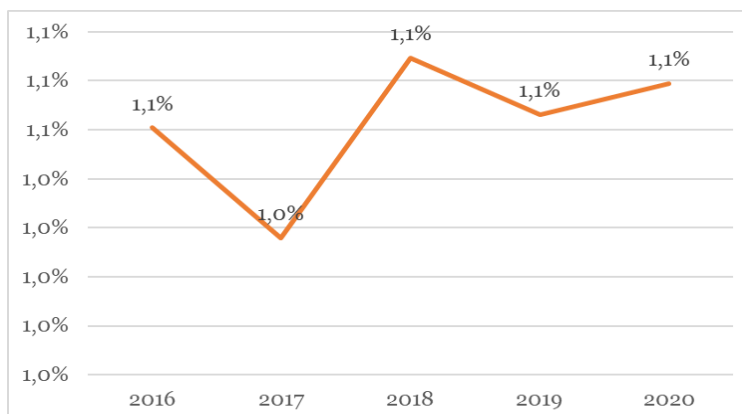
Astfel, în scopul analizei impactului au fost selectate activitățile economice de la codurile CAEM menționate în tabelul 2 (sector țintă).

Tabelul 2. Activități economice considerate relevante

Clasa CAEM-2	Denumire activitate CAEM	Grupa de activități internațional
6920	Activitati de contabilitate si audit financiar; consultanta in domeniul fiscal	Finance & Accounting
7022	Activitati de consultanta pentru afaceri si management	Finance & Accounting
6399	Alte activitati de servicii informatinale n.c.a	Customer service
7320	Activitati de studiere a pietei si de sondare a opiniei publice	Customer service
7430	Activitati de traducere scrisa si orala (interpreti)	Customer service
7490	Alte activitati profesionale, stiintifice si tehnice n.c.a.	Customer service
8211	Activitati combinate de secretariat	Customer service
8219	Activitati de fotocopiere, de pregatire a documentelor si alte activitati specia	Customer service
8220	Activitati ale centrelor de intermediere telefonica (call center)	Customer service
8299	Alte activitati de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.	Customer service
7810	Activitati ale agentilor de plasare a fortei de munca	HR
7830	Alte servicii de furnizare a fortei de munca	HR

Deși determinarea cu certitudine a contribuției sectorului țintă din Republica Moldova în PIB este una destul de dificilă, cel puțin din considerentele de dispersare a sectorului pe sub-sectoare din perspectiva clasificării CAEM, dar și al prezenței unei considerabile părți neoficializate, statisticile oficiale denotă că ponderea activităților declarate din sectorul țintă a constituit circa 1,0 - 1,1% din PIB în perioada 2016-2020.

Figura 6. Raportul dintre venitul din vânzări al sectorului țintă și PIB, %

Sursa: Calcule pe baza datelor BNS

Diferențele dintre datele furnizate de Biroul Național de Statistică (BNS) și Serviciul Fiscal de Stat (SFS) în scopul analizei, au determinat realizarea unei analize prudențiale, bazate pe anumite estimări cantitative, considerate relevante din punct de vedere al reprezentativității datelor. Astfel, pentru cunoașterea performanțelor economice și contribuția sectorului la formarea economiei naționale au fost utilizate datele BNS, fiind considerate reprezentative din punct de vedere al indicatorilor de intensitate economică, iar pentru observarea și identificarea contribuției sectorului țintă la formarea bugetului public național, prin prisma plăților obligatorii sub formă de impozite și taxe, au fost considerate informațiile furnizate de SFS.

Rezultatul financiar pozitiv, trendurile crescătoare a capacității de autofinanțare (capitalul propriu), a veniturilor din vânzări, venitul din export servicii, activelor înregistrat de sectorul țintă pe perioada de analiză denotă o dezvoltare ascendentă, dar lentă (tabelul 4).

Tabelul 3. Principalii indicatori economici care caracterizează sectorul țintă

Indicatori	U.M.	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Numarul de entitati - SFS	unit	1.576	2.036	2.728	3.429	3.458	3.544
Numarul de entitati - BNS	unit	1.986	2.149	2.532	2.694	2.734	2.758
Numarul mediu scriptic al salariatilor pers		8.634	8.987	10.149	10.450	11.324	9.385
Venitul din vânzări	mii lei	1.730.842	1.705.898	1.817.171	2.097.258	2.242.843	2.216.368
Rezultatul financiar	mii lei	344.985	345.851	362.193	314.820	366.379	395.952
Active	mii lei	3.882.310	3.565.834	4.272.688	4.631.700	4.755.867	4.965.357
Capital propriu	mii lei	526.179	778.507	1.114.769	1.225.415	1.295.150	1.035.237
Cheltuieli Retribuirea muncii	mii lei	590.313	650.383	795.529	838.012	1.001.247	1.056.799
Venit din export servicii	mii lei	577.036	571.708	685.332	697.947	847.511	839.771
Impozite și taxe achitate la buget	mii lei	246.123	284.546	366.196	384.033	360.683	358.690

Sursa: BNS, SFS.

Ritmurile de dezvoltare se temperează în perioada ultimelor doi ani din analiză (2019, 2020), comparativ cu perioada 2015-2018. Statisticile oficiale evidențiază o creștere perpetue lentă pe majoritatea indicatorilor în perioada analizată (2015-2020), cu excepția variațiilor negative determinate de criza pandemică COVID-19 din anul 2020. Astfel, principalii indicatori economici ce caracterizează potențialul economic al entităților economice din sectorul țintă (număr de entități, numărul mediu scriptic al salariaților, valoarea activelor, capitalului propriu, venitul din vânzări, venitul din export servicii etc) înregistrează valori medii crescătoare pentru perioada de analiză. Însă, în perioada ultimilor 2 ani se observă o temperare a evoluției activității economice a sectorului țintă.

Tabelul 4. Ritmul de dinamică al principalilor indicatori ai sectorului țintă

Indicatori	2016/2015	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2020/2019	Media anuală 2015-2020 ¹
Numarul de entitati - SFS	29,2	34,0	25,7	0,8	2,5	17,6
Numarul de entitati - BNS	8,2	17,8	6,4	1,5	0,9	6,8
Numarul mediu scriptic al salariatilor	4,1	12,9	3,0	8,4	-17,1	7,0
Venitul din vânzări	-1,4	6,5	15,4	6,9	-1,2	5,1
Rezultatul financiar	0,3	4,7	-13,1	16,4	8,1	2,8
Active	-8,2	19,8	8,4	2,7	4,4	5,0
Capital propriu	48,0	43,2	9,9	5,7	-20,1	14,5
Cheltuieli Retribuirea muncii	10,2	22,3	5,3	19,5	5,5	12,4
Venit din export servicii	-0,9	19,9	1,8	21,4	-0,9	7,8
Impozite și taxe achitate la buget	15,6	28,7	4,9	-6,1	-0,6	7,8

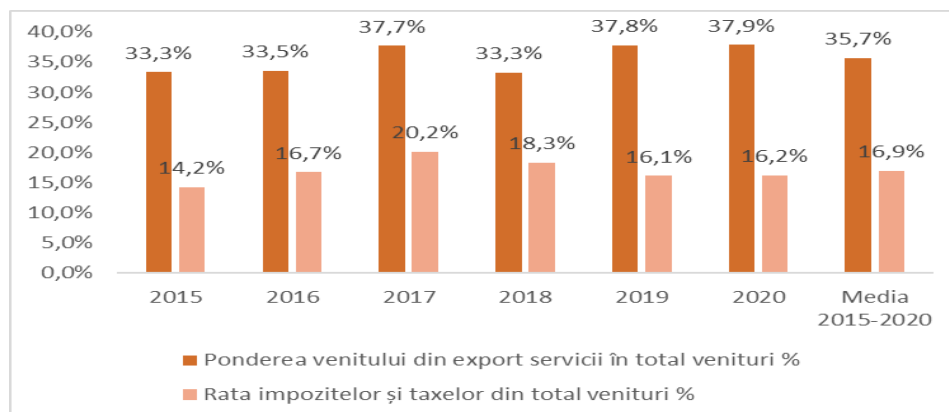
Notă: ¹ - pentru numărul mediu scriptic al salariaților s-a calculat pentru perioada 2015-2019 (exclus impactul COVID-19)

Sursa: Calcule realizate de autori în baza datelor BNS, SFS.

Ritmurile de dinamică mai lente din ultimii ani a activității economice, au determinat diminuarea lentă a impozitelor și taxelor achitate de sectorul țintă la bugetul public național. În perioada 2015-2018, se atestă o creștere a impozitelor și taxelor achitate la bugetul public național (BPN), însă în perioada ultimilor 2 ani din analiză se observă o diminuare a plăților la BPN sub formă de impozite și taxe. Corelația inversă identificată între creșterea indicatorilor de rezultate, de potențial enumerați și contribuția sectorului la BPN, evidențiază una din problemele de bază care au determinat necesitatea de intervenție a statului. Acest aspect a determinat și reducerea ratei impozitelor și taxelor achitate de sectorul țintă din total venituri generate de sector, de la 20,2% în anul 2017 la circa 16% în ultimii 2 ani (figura 7).

Ponderea veniturilor generate din exportul de servicii demonstrează un potențial nevalorificat de orientare spre export a sectorului țintă. Astfel, ponderea veniturilor din serviciile exportate din total venituri generate de sector constituie circa 35,7% în mediu pe perioada de analiză, neidentificându-se variații anuale semnificative, în timp ce în țările din regiune, sectorul BPO similar înregistrează venituri din export de până la 70% din total venituri (<https://itida.gov.eg/English/Reports/Documents/EMEA-Business-Services-Landscape-Report.pdf>).

Figura 7. Ponderea veniturilor din export din total venit sector țintă și rata impozitelor și taxelor din total venit sector țintă

Sursa: Calcule realizate de autori în baza datelor BNS, SFS.

Sectorul țintă denotă o contribuție redusă la formarea economiei naționale și un nivel mai redus de dezvoltare comparativ cu entitățile economice din alte activități ale economiei naționale. Astfel, în anul 2020, în sectorul țintă activează 1,3% din salariații înregistrați în economia națională și care desfășoară activitate în circa 6,1% din entitățile economice per țară. Sectorul țintă generează numai 0,6% din venitul înregistrat de agenții economici naționali (tabelul 5). Contribuția sectorului la formarea avuției naționale este de numai 1% (active). Venitul din export servicii generat de sectorul țintă constituie 3,8% din total export de servicii pe economie națională. Doar circa 1,5% din impozitele și taxele achitate la BPN sunt generate de agenții economici din sectorul țintă (tabelul 5).

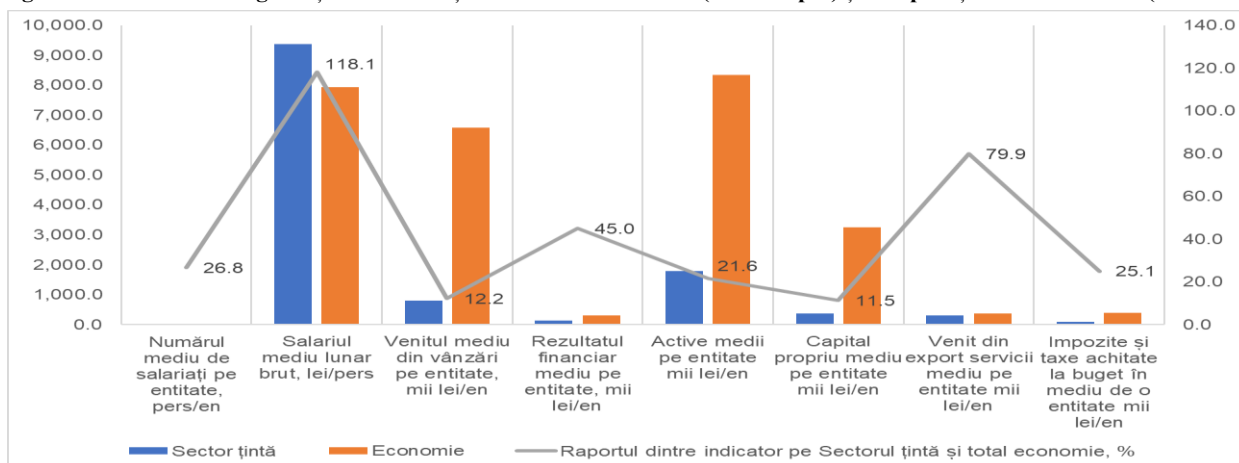
Tabelul 5. Ponderea sectorului țintă în total economie, a 2020, %

Indicatori	Pondere sector din total economie, a. 2020
Numarul de entitati	6,1
Numarul mediu scriptic al salariatilor	1,3
Venitul din vânzări	0,6
Rezultatul financiar	2,1
Active	1,0
Capital propriu	0,5
Cheltuieli Retribuirea muncii	2,5
Venit din export servicii	3,8
Impozite și taxe achitate la buget	1,5

Sursa: BNS, SFS, BNM.

Compararea valorilor medii generate de un agent economic din sectorul țintă cu valorile medii înregistrate de un agent economic per total economie, demonstrează o dezvoltare mult mai redusă a afacerii agenților economici din sectorul țintă decât media fiecărui indicator înregistrat de agenții economici la nivel de economie națională pe majoritatea indicatorilor de referință, cu excepția salariului mediu (figura 8).

Figura 8. Indicatorii înregistrați de sectorul țintă din total economie (axa dreaptă) și comparații între indicatori (axa stângă)

Sursa: Calcule realizate de autor în baza datelor BNS, SFS

Analiza economico-financiară demonstrează următoarele probleme identificate în sectorul țintă:

- nivelul redus de dezvoltare comparativ cu media pe economie națională și comparativ cu sectoarele similare din țările din regiune;
- contribuția nesemnificativă la formarea economiei naționale, inclusiv privind participarea la crearea locurilor de muncă;
- orientarea redusă spre export comparativ cu țările din regiune;
- nevalorificarea potențialului de dezvoltare comparativ cu țările din regiune și capacitatea de dezvoltare a altor sectoare ale economiei naționale;
- înregistrarea unor indicatori infimi de dezvoltare a sectoarelor cu potențial nevalorificat pot fi determinați și de ponderea semnificativă a economiei neobservate aferentă sectorului serviciilor la formarea PIB (ponderea economiei neobservate în valoarea adăugată brută (VAB) a sectorului serviciilor constituie circa 31,4% conform datelor BNS);
- înregistrarea unui trend descendent al impozitelor și taxelor achitate, ceea ce determină accentuarea și mai semnificativă a nivelului redus al contribuției sectorului la formarea BPN.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Luând în considerare condițiile actuale de dezvoltare, dar și impactul crizelor recente și care se răsfrâng inclusiv asupra sectorului serviciilor de afaceri internaționale, au fost identificate următoarele provocări și constrângeri pentru acest sector:

- *Competitivitatea redusă a sectorului comparativ cu sectoarele similare din regiune* – Dezvoltarea sectorului serviciilor de externalizare, inclusiv susținerea start-up-urilor din acest sector prin diferite mecanisme stimulatorii, este o practică pe larg răspândită în țările dezvoltate, fiind urmărite creșterea economică, sporirea productivității muncii, soluționarea problemelor sociale etc. În prezent sectorul serviciilor de afaceri internaționale din Republica Moldova nu beneficiază de anumite stimulente fiscale bine țintite și care s-ar traduce în afaceri de succes, în locuri de muncă bine plătite și venituri din vânzări importante, cu un impact benefic asupra bunăstării populație și veniturilor bugetului public național. Or, atât pentru companiile deja existente pe piața Republicii Moldova, cât și pentru potențiali investitori optimizarea/reducerea costurilor rămâne a fi unul din atributele cheie în selecția jurisdicției pentru inițierea și dezvoltarea afacerii. Mai mult, lipsa unor stimulente fiscale consistente influențează competitivitatea serviciilor oferite de companiile locale și dezavantajează cererea unor astfel de servicii pe piețele externe.
- *Lipsa certitudinii pentru mediu de afaceri legate de strategiile statului în dezvoltarea sectorului* – Ecosistemul antreprenorial în sectorul serviciilor de afaceri internaționale este încă unul în curs de dezvoltare, dar cu un potențial destul de mare. Până în prezent nu au fost elaborate și puse în practică anumite strategii în vederea susținerii și dezvoltării acestui sector. Prin urmare, în vederea asigurării unei dezvoltări sustenabile a sectorului, creșterii unui mediu de afaceri competitiv pe plan regional, Guvernul urmează să vină cu un set de facilități eficiente, care să simplifice lansarea, administrarea și dezvoltarea afacerilor în acest sector în Republica Moldova, dar și să anticipeze migrarea afacerilor în țările vecine.

- *Dezechilibrele existente pe piața muncii* - Ocuparea forței de muncă reprezintă una dintre preocupările prioritare ale Guvernului, fapt ce reiese din angajamentele internaționale și situația precară demografică și pe piața muncii. Or, dezechilibru existent pe piața muncii dintre cerere și ofertă, deficitul de forță de muncă calificată pe fundalul migrației externe excesive și a îmbătrânirii populației, creșterea ratei de inactivitate și oportunitățile reduse pentru persoanele din mediul rural și cele vulnerabile, determină intervenții urgente din partea statului. Creșterea lentă a locurilor noi de muncă este în mare parte influențată de anumiți factori importanți precum: (i) accesul dificil la finanțarea afacerilor, (ii) cadrul de reglementare ineficient, (iii) lipsa forței de muncă calificată, (iv) povara fiscală asociată plăților salariale (sursa: ILO_ Raport privind Mediu de afaceri favorabil pentru întreprinderi durabile în Republica Moldova).
- *Lipsa unui mecanism eficient menit să soluționeze problema pieței gri* - deși nu poate fi cuantificat la moment datorită lipsei unor studii/cercetări profunde, totuși, se poate constata faptul că mulți specialiști din sectorul serviciilor de afaceri internaționale lucrează pentru companii străine direct, fără a fi înregistrați ca persoană juridică sau fizică în Republica Moldova sau fără a avea relații de muncă declarate în Republica Moldova. Pe cale de consecință, o mare parte din serviciile specifice sectorului analizat sunt prestate în cadrul pieței gri. De cele mai dese ori motivul este impozitarea afacerii și/sau lipsa facilităților ce ar permite tinerilor specialiști să muncească în mod oficial prin înregistrarea unei forme de antreprenoriat.
- *Nivelul alarmant al muncii ne(sub)declarate* – Astfel cum a fost deja menționat, estimările studiilor de specialitate privind economia informală și munca ne(sub)declarată arată un nivel ridicat al acestui fenomen în Republica Moldova comparativ cu țările din Europa de Sud-Est. Conform unui studiu efectuat recent, circa o treime din companii practică salarii „în plic”, iar în medie circa 30% din salarii rămân nedeclarete. Acesta fenomen este unul întâlnit inclusiv în cadrul activităților profesionale, științifice și tehnice cu 40% din respondenți care consideră că „salariile în plic” sunt răspândite mult sau aproape în fiecare companie. Povara fiscală asociată plăților salariale este de circa 55% din venitul net al salariatului. Mărimea poverii fiscale reduce considerabil competitivitatea Republicii Moldova și încurajează puternic evaziunea fiscală, tenebrițarea sectorului și oferirea salariilor în plic.

Prin urmare, identificarea unei formule fezabile pentru impulsivizarea sectorului serviciilor de afaceri internaționale este una imperativă, având în vedere creșterea competitivității regionale, contribuția potențială a sectorului per ansamblu la dezvoltare economică a Moldovei, dar și oferirea unor locuri de muncă sigure și bine plătite.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Sectorul serviciilor de afaceri internaționale este încă unul în curs de dezvoltare, dar cu un potențial destul de mare. Până în prezent nu au fost elaborate anumite politici în vederea susținerii și dezvoltării acestui sector. În context, merită menționat faptul că politicile statelor din regiune adresate impulsivizării dezvoltării sectorului serviciilor de afaceri internaționale creează dezechilibre semnificative în termeni de competitivitate și atractivitate pentru acest sector în Republica Moldova.

Lipsa unei intervenții prompte și bine țarghetate din partea statului ar putea fi tradusă în următoarele efecte sau consecințe nefavorabile:

- Piața serviciilor de afaceri internaționale locale va rămâne subdezvoltată și va fi limitată la oferirea unor servicii simpliste cu valoare adăugată redusă, iar potențialul acesteia nu va fi valorificat pe deplin;
- Nivelului economiei informale și a muncii ne(sub)declarată în acest sector ar putea atinge valori și mai mari, creând astfel presiuni din punct de vedere concurențial, dar și sub aspect de conformare fiscală precară;
- Contribuția sectorului la formarea BPN ar putea să se reducă, pornind de la corelația inversă între venituri și plățile către BPN al entităților economice din sector și evoluția observată în ultimii ani de analiză statistică;
- Nivelului actual al ISD, dar și a potențialului flux de ISD în sector ar putea fi redus considerabil, având în vedere riscul relocării/direcționării afacerilor către alte jurisdicții mai atractive atât de către investitorii străini deja prezenți pe piață, dar și de către potențialii investitori;
- Diminuarea transferului de know-how în țară, fapt care ar contribui nemijlocit la stagnarea evoluției acestui sector;
- Gradul redus de colectări bugetare, fapt care implică va influența realizarea politicilor statului în diverse ramuri, inclusiv cel al protecției sociale ale populației;
- Aspecte de ordin social precum (i) gradul redus al ocupării forței de muncă, (ii) migrarea profesioniștilor în căutarea oportunităților de angajare mai avantajoase peste hotare, (iii) reconversie profesională;

- Majorarea costurilor Guvernului în atingerea obiectivelor propuse în documentele sale de planificare strategică.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Dezvoltarea sectorului serviciilor de afaceri internaționale a constituit unul din obiectivele Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 (pct.29 din Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 511 din 25.04.2016). Totodată, promovarea exporturilor, atragerea investițiilor străine și promovarea activității antreprenoriale este unul din obiectivele Planului de acțiuni ale Guvernului (pct. 4.1.3 din Hotărârea Guvernului nr. 235/2021).

Crearea parcului pentru servicii de afaceri internaționale, este unul din instrumentele care poate valorifica potențialul serviciilor de afaceri, creșterea exportului, creșterea competitivității economiei, diversificarea economiei, dar și diminuarea corupției, toate aceste fiind obiective încuse în Proiectele Strategiei Naționale de Dezvoltare Moldova 2030 și a Strategiei pentru o economie incluzivă, durabilă și digitală până în anul 2030.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Proiectul legii cu privire la servicii de afaceri internaționale urmărește îndeplinirea următoarelor obiective într-o perioadă de 10 ani de la data implementării intervenției preconizate:

- creșterea competitivității întreprinderilor din sectorul serviciilor de afaceri internaționale;
- susținerea întreprinderilor mici și mijlocii din sectorul serviciilor de afaceri internaționale;
- creșterea numărului de locuri de muncă;
- atragerea investițiilor autohtone și străine;
- desfășurarea unor activități ce creează produse cu valoare adăugată înaltă;
- stabilirea unor parteneriate cu companii multinaționale din domeniul serviciilor de business cu scopul transferului de practici pozitive și al celor mai avansate cunoștințe în domeniu;
- atragerea de resurse umane calificate;
- promovarea exportului serviciilor de afaceri internaționale;
- creșterea ponderii sectorului serviciilor de afaceri internaționale;
- diminuarea cotei economiei neobservate și a muncii ne(sub)declarate în sectorul serviciilor de afaceri internaționale.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea "a nu face nimic", care presupune lipsa de intervenție

Această opțiune presupune menținerea situației actuale. Lipsa unei intervenții va duce la menținerea și amplificarea problemelor identificate în pct.1, fiind considerată a nu fi oportună și recomandabilă.

Opțiunea „a nu face nimic” nu stimulează sectorul serviciilor de afaceri internaționale și nu încurajează crearea afacerilor noi, nu oferă pârghii noi pentru diminuarea tenebrității sectorului, având un impact negativ în colectările bugetare, volumul exportului, dar și a ratei de ocupare a forței de muncă.

Lipsa intervenției din partea statului va diminua posibilitatea dezvoltării sectorului serviciilor de afaceri internaționale și va rata șansa atragerii investițiilor în acest sector, având în vedere faptul că la nivel global sectorul respectiv a înregistrat evoluții impresionante, având o rata de creștere estimativă pentru următorii ani de 8,5% anual.

Tendință de creștere economică regională a sectorului prin acțiuni susținute și bine țintite din partea statelor ar putea avea consecințe negative asupra acestui sector al economiei naționale din Republica Moldova.

În vederea identificării efectelor economice ale opțiunii „a nu face nimic” a fost realizată prognoza indicatorilor prioritari de rezultat, prin metode deterministe de extrapolare și stocastice (numai pentru venitul din vânzări) pe perioada preconizată de implementare a intervenției statului (10 ani) (tabelul 6 și tabelul 7).

Tabelul 6. Estimarea indicatorilor specifici sectorul țintă pentru opțiunea „a nu face nimic”

Indicatori	U.M.	Comentarii estimări	2021		Extrapolări - termenul de funcționare a Parcului									
			2020 efectiv	estimări	1 an	2 an	3 an	4 an	5 an	6 an	7 an	8 an	9 an	10 an
Numărul de entități	unit	+2% ritmul de dinamică anual	2,758	2,813	2,869	2,927	2,985	3,045	3,106	3,168	3,231	3,296	3,362	3,429
Numărul mediu scriptic al salariaților	pers	numărul de salariați în mediu per entitate*nr entități	9,385	9,565	9,764	9,959	10,159	10,362	10,569	10,780	10,996	11,216	11,440	11,669
Venitul din vânzări	mii lei	modelare regresie	2,216,368	2,261,653	2,430,390	2,619,337	2,832,300	3,072,330	3,342,868	3,647,792	3,991,471	4,378,832	4,815,426	5,307,511
Venit din export servicii	mii lei	pondere export servicii*venit din vânzări	839,771	856,929	942,984	1,040,137	1,150,484	1,275,949	1,418,732	1,581,345	1,766,664	1,977,970	2,219,015	2,494,085
Cheltuieli retribuirea muncii	mii lei	salariul mediu*nr de salariați	1,056,799	1,057,328	1,192,705	1,344,298	1,515,158	1,707,735	1,924,788	2,169,429	2,445,163	2,755,943	3,106,224	3,501,025
Impozite și taxe achitate la buget - total	mii lei	rata impozite*venit din vânzări	358,690	366,019	393,326	423,905	458,370	497,216	540,999	590,347	645,967	708,656	779,313	858,950
Pondere venitul din export în venitul total	%	Statistici 2015-2021, estimări	37.9%	37.9%	38.8%	39.7%	40.6%	41.5%	42.4%	43.4%	44.3%	45.2%	46.1%	47.0%
Rata impozitelor și taxelor din total venituri	%	Statistici 2015-2021, BNM	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%	16.2%
Salariul mediu brut lunar	lei/pers	BNS, estimat	9,384	9,212	10,179	11,248	12,429	13,734	15,176	16,770	18,531	20,476	22,626	25,002
Numărul de salariați în mediu per entitate	pers/entit	BNS	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4	3.4

Sursa: Calcule realizate de autori

Tabelul 7. Dinamica indicatorilor din opțiunea „a nu face nimic” și opțiunea „de bază”/recomandată

Indicatori	Ritmul de dinamică op. „a nu face nimic” față de 2021			Ritmul de dinamică op. „de bază” față de 2021		
	1 an	5 an	10 an	1 an	5 an	10 an
Numărul de entități	2,0%	10,4%	21,9%	6,8%	17,1%	31,4%
Numărul mediu scriptic al salariaților	2,1%	10,5%	22,0%	14,2%	72,2%	93,2%
Venitul din vânzări servicii	7,5%	47,8%	134,7%	15,3%	62,4%	164,5%
Venitul din vânzări export servicii	10,0%	65,6%	191,0%	73,9%	183,5%	411,6%
Pondere venitul din export servicii din total venit	0.9 p.p	4.5 p.p	9.1 p.p	13 p.p	17.1 p.p	21.2 p.p
Impozite și taxe achitate la buget	7,5%	47,8%	134,7%	8,1%	47,8%	134,7%
Rata impozitelor și taxelor din total venituri	0 p.p	0 p.p	0 p.p	-1 p.p	-1.5 p.p	-1.8 p.p

Sursa: Calcule realizate de autori

În baza analizei menționate se observă următoarele concluzii privind efectele economice aferente sectorul țintă în contextul opțiunii „a nu face nimic”:

- numărul de entități economice va crește cu ritmuri mai lente, viteza de creștere reducându-se cu 30% față de opțiunea recomandată (compararea ritmurilor de dinamică);
- numărul de salariați va crește cu 10,5% în anul 5 de la implementare față de anul 2021 (anul de referință) și 22% în al 10-lea an de la implementare sau de peste 4 ori mai lent decât în cazul opțiunii recomandate;
- dinamica venitulului din vânzări este mai temperată decât în cazul opțiunii recomandate;
- orientarea spre export a serviciilor rămâne a fi nesemnificativă comparativ cu opțiunea recomandată. Astfel, ponderea venitulului din vânzări generat de exportul de servicii este de peste 2 ori mai mică decât în cazul opțiunii recomandate;
- veniturile bugetare generate de sectorul țintă vor menține aceleași ritmuri de dinamică.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de lege propune implementarea unui model fiscal axat, în principal, pe două dimensiuni esențiale:

- Reducerea poverii fiscale, în mare parte fiind transpusă în reducerea costurilor cu impozitele salariale. Or, anume costurile salariale reprezintă componenta esențială a cheltuielilor înregistrate de companiile ce oferă servicii de afaceri internaționale.
- Simplificarea administrării fiscale prin instituirea unui mecanism simplu de raportare și plată a impozitelor și taxelor datorate la buget.

Proiectul își propune să replice facilitățile fiscale acordate rezidenților parcurilor pentru tehnologia informațiilor, adaptat, însă, la specificul sectorului serviciilor de afaceri internaționale și la un nivel optim de impozitare. În particular, proiectul vizează următoarele abordări:

- Oferirea regimului fiscal facilitat și simplificat pentru companiile din sectorul serviciilor de afaceri internaționale, care vor deveni rezidenți ai unui parc instituit de Guvern.

- Un aspect important prevăzut de prezentul proiect de lege este virtualitatea parcului, care va permite rezidenților să își desfășoare activitatea economică pe tot teritoriul Republicii Moldova.
- Parcul va fi administrat de către Administrația parcului - instituție publică creată de Guvern, având atribuții clare și răspundere stabilite prin lege. Remunerarea activității administrației parcului va fi efectuată din contul cotizațiilor plătite de rezidenții parcului.
- Impozitarea lunară a rezidenților parcului prin aplicarea unui impozit unic de 10% din venitul din vânzări înregistrat de rezidenți, dar care nu poate fi mai mic decât suma minimă a impozitului unic ce se va determina lunar per angajat și va constitui 30% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul aferent perioadei fiscale a impozitului respectiv.
- Impozitul unic datorat de rezidenții parcului presupune înglobarea mai multor impozite și taxe datorate la moment de companiile din sector și anume: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajatori, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxele rutiere.
- Angajații rezidenților parcului vor continua să fie înrolați în sistemul public de asigurări sociale, venitul asigurat al acestora fiind stabilit în cuantum de 68% din salariul mediu pe economie.
- Proiectul conține și anumite condiționalități aplicabile în raport cu viitorii rezidenți ai parcului. Astfel, rezidenții parcului urmează să întrunească următoarele criterii: (a) Venitul înregistrat din prestarea serviciilor permise în parc în conformitate cu art.8 al legii reprezintă 85% sau mai mult din suma totală a veniturii din vânzarea produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, executarea lucrărilor înregistrată în evidența contabilă, precum și (b) Venitul înregistrat din activitatea comercială externă reprezintă 85% sau mai mult din suma totală a veniturii din vânzarea produselor (mărfurilor), prestarea serviciilor, executarea lucrărilor înregistrată în evidența contabilă.
- Proiectul de lege oferă, de asemenea, și anumite garanții rezidenților parcului pentru servicii de afaceri internaționale. Astfel, în cazul în care sunt adoptate legi noi care modifică cota și/sau componenta impozitului unic perceput de la rezidenții parcului pentru servicii de afaceri internaționale și/sau îl anulează, rezidenții parcului sunt în drept, pe parcursul unei perioade de 10 ani, dar care nu va depăși termenul de funcționare a parcului, să activeze conform prevederilor legii în vigoare până la data punerii în aplicare a noilor legi.
- În vederea asigurării unui mecanism transparent de verificare a conformității și performanțelor înregistrate, proiectul instituie obligativitatea evaluării activității parcului și a rezidenților acestuia, cerințe privind verificarea activității principale de către companiile de audit, procedura de retragere a titlului de rezident al parcului, precum și mecanismul de desființare a parcului pentru servicii de afaceri internaționale.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative nu au fost analizate, având în vedere istoricul modelului Parcurilor pentru tehnologia informației, care și-a demonstrat eficiența sa și potențialul de creștere (sursa: datele cu privire la activitatea Moldova Innovation Technology Park). Mai mult, în cadrul analizei efectuate nu au fost identificate riscuri eminente care pot cauza eșecul opțiunii recomandate prin proiectul propus de lege.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Lipsa unei intervenții prompte și bine țintite din partea statului ar putea fi tradusă în următoarele efecte sau consecințe nefavorabile:

- Piața serviciilor de afaceri internaționale locale va rămâne subdezvoltată și va fi limitată la oferirea unor servicii simpliste cu valoare adăugată redusă, iar potențialul acesteia nu va fi valorificat pe deplin;
- Nivelului economiei informale și a muncii ne(sub)declarată în acest sector ar putea atinge valori și mai mari, creând astfel presiuni din punct de vedere concurențial, dar și sub aspect de conformare fiscală precară;
- Contribuția sectorului la formarea BPN ar putea să se reducă, pornind de la corelația inversă între venituri și plățile către BPN al entităților economice din sector și evoluția observată în ultimii ani de analiză statistică;
- Nivelului actual al ISD, dar și a potențialului flux de ISD în sectorul țintă ar putea fi redus considerabil, având în vedere riscul relocării/direcționării afacerilor către alte jurisdicții mai atractive atât de către investitorii străini deja prezenți pe piață, dar și de către potențialii investitori;

- Diminuarea transferului de know-how în țară, fapt care ar contribui nemijlocit la stagnarea evoluției acestui sector;
- Gradul redus de colectări bugetare, fapt care implică va influența realizarea politicilor statului în diverse ramuri, inclusiv cel al protecției sociale ale populației;
- Aspecte de ordin social precum (i) gradul redus al ocupării forței de muncă, (ii) migrarea profesioniștilor în căutarea oportunităților de angajare mai avantajoase peste hotare, (iii) reconversia profesională;
- Majorarea costurilor Guvernului în atingerea obiectivelor propuse în documentele sale de planificare strategică.

Implementarea cu succes al proiectului legii cu privire la parcul pentru servicii de afaceri internaționale (intervenție preconizată) va genera următoarele efecte scontate:

- Dezvoltarea și stimularea sectorului de servicii de afaceri internaționale din Moldova în condițiile impactului negativ al crizelor înregistrate în ultima perioadă;
- Diminuarea presiunii fiscale va stimula competitivitatea durabilă a sectorului serviciilor de afaceri internaționale și va fortifica creșterea volumului exporturilor de servicii. Având în vedere că pentru sectorul serviciilor de afaceri internaționale, costurile salariale reprezintă în jur de 80% din costurile totale, furnizorii de servicii de afaceri internaționale din Moldova vor avea ca avantaj comparativ un cost relativ scăzut.
- Simplificarea procedurilor administrative prin micșorarea numărului de plăți către buget și reducerea numărului de raportări fiscale va eficientiza costurile companiilor din sector, dar și va spori atractivitatea Moldovei pe plan internațional.
- Creșterea numărului de entități economice prin atragerea pe piața serviciilor de afaceri internaționale a companiilor multinaționale, interesate să investească și să contribuie în continuare la creșterea sectorului, cu know-how-ul lor și cu standardele înalte de afaceri corporative;
- Creșterea ratei de ocupare, prin oferirea salariilor competitive și asigurarea retenției forței de muncă, fapt ce va fi tradus și în diminuarea ratei migrației tinerilor din țară;
- Diminuarea economiei neobservate, inclusiv informale și a evaziunii fiscale.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunea recomandată, numită și opțiunea „de bază”, este „implementarea proiectului de lege cu privire la parcul pentru servicii de afaceri internaționale”.

Pentru implementarea opțiunii recomandate nu sunt preconizate alocări suplimentare de la bugetul de stat, iar impacturi de diminuare a veniturilor la BPN nu au fost identificate din analiza cantitativă realizată.

În vederea identificării impactului economic al intervenției statului prin opțiunea recomandată a fost realizată prognoza indicatorilor economici relevanți, care asigură evidențierea principalelor rezultate economice directe asupra sectorului țintă și care, implicit, se vor reflecta asupra economiei naționale în ansamblu.

Estimările au avut la bază următorul raționament economic și metode utilizate:

- Pentru prognoză au fost utilizate metodele deterministe de extrapolare, bazate pe indicatori de intensitate și dinamică. Metodele stocastice nu au asigurat un model potrivit pentru prognoză, ca efect al lipsei unor date statistice reprezentative (lipsa unor serii de timp de durată lungă, număr extrem de limitat de indicatorilor relevanți dezagregați la nivel de sector țintă, inclusiv privind exportul de servicii). Au fost realizate peste 10 teste de identificare a celui mai potrivit model stocastic, însă pentru opțiunea recomandată nu a fost identificat nici unul ca fiind potrivit din punct de vedere econometric;
- Relațiile de calcul a indicatorilor sunt prezentate în nota la tabelul 9;
- Impozitele și taxele achitate la buget includ: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajatori, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova;

- Pentru estimarea numărului de rezidenți ai parcului pentru servicii de afaceri internaționale a fost utilizată matricea de tranziție bazată pe stabilirea vectorilor de tranziție la nivel de activități economice care fac parte din sectorul țintă;
- Valoarea propusă a impozitului unic este de 10% din venitul din vânzări, dar nu mai puțin de 30% din salariul mediu lunar prognozat pe economie pentru fiecare salariat (conform intervenției preconizate prin proiectul de lege);
- Pentru extrapolarea unor indicatori, au fost utilizate și informațiile obținute din analiza indicatorilor de rezultat ce caracterizează activitatea agenților economici din Parcul IT;
- Indicatorii agregați de referință pentru estimări sunt prezentați în tabelul 8.

Tabelul 8. Indicatorii agregați de referință pentru estimări

Indicatori	Ritmul de dinamică fără intervenție (opțiunea „a nu face nimic”)	Ritmul de dinamică cu intervenție - Parc
Numarul de entitati - total sector	2.0%	17,6%**
Numarul mediu scriptic al salariatilor*	7.0%	
Numărul de salariați în mediu per entitate, pers/entitate	3.4	5.0
Ponderea venitulului din export in venitul total	35.7%	90.0%
Modificarea medie anuală a ponderii venit din export	0.9%	0.9%
Rata impozitelor și taxelor din total venituri	16.2%	10.0%
Salariul mediu brut lunar	10.5%	
Salariul mediu brut lunar prognozat de Guvern		11.7%

*ritmul mediu calculat pentru perioada 2015-2019 (a.2020 exclus nereprezentativ pentru ritmul mediu - perioada COVID-19)

** 50% din ritmul de dinamică în IT Parc

Sursa: Calcule realizate de autori

Rezultatele prognozelor pe termenul de acțiune preconizat pentru intervenție prin prisma proiectului de lege sunt prezentate în tabelul 9.

Tabelul 9. Estimarea indicatorilor specifici sectorului țintă pentru opțiunea „de bază”

Indicatori	U.M.	2021		Extrapolări - termenul de funcționare a Parcului									
		2020 efectiv	estimări	1 an	2 an	3 an	4 an	5 an	6 an	7 an	8 an	9 an	10 an
Numărul de entități - total	unit	2,758	2,813	3,004	3,074	3,145	3,219	3,294	3,371	3,449	3,529	3,611	3,695
Numărul de rezidenți transferați în Parc	unit	x	x	762	981	1,069	1,160	1,255	1,352	1,453	1,558	1,666	1,777
Numărul de rezidenți noi în Parc	unit	x	x	134	147	160	174	188	202	218	233	249	266
Numărul de în afara Parcului	unit	2,758	2,813	2,107	1,945	1,916	1,885	1,851	1,816	1,778	1,738	1,696	1,652
Numărul mediu scriptic al salariaților - total	pers	9,385	9,565	10,927	11,965	15,727	16,094	16,469	16,853	17,245	17,647	18,057	18,477
Numărul mediu scriptic al salariaților - Parc	pers	x	x	3,262	4,393	6,147	6,671	7,213	7,773	8,354	8,954	9,575	10,218
Numărul mediu scriptic al salariaților - în afara Parcului	pers	x	x	7,666	7,573	9,580	9,423	9,257	9,080	8,892	8,692	8,482	8,259
Venitul din vânzări servicii - total	mii lei	2,216,368	2,261,653	2,607,138	2,834,687	3,081,040	3,359,379	3,673,938	4,029,515	4,431,541	4,886,163	5,400,343	5,981,963
Venitul din vânzări servicii - Parc	mii lei	x	x	822,424	1,093,688	1,263,269	1,457,823	1,681,393	1,938,646	2,234,967	2,576,566	2,970,600	3,425,313
Venitul din vânzări servicii - în afara Parcului	mii lei	x	x	1,784,715	1,740,999	1,817,772	1,901,556	1,992,545	2,090,869	2,196,573	2,309,597	2,429,743	2,556,649
Venitul din vânzări export servicii - total	mii lei	839,771	856,929	1,490,120	1,733,051	1,936,609	2,167,310	2,429,089	2,726,421	3,064,390	3,448,773	3,886,131	4,383,910
Venitul din vânzări export servicii - Parc	mii lei	x	x	740,181	984,319	1,136,942	1,312,040	1,513,253	1,744,781	2,011,471	2,318,910	2,673,540	3,082,782
Venitul din vânzări export servicii - în afara Parcului	mii lei	x	x	749,939	748,731	799,667	855,270	915,836	981,640	1,052,919	1,129,864	1,212,591	1,301,128
Ponderea venitulului din export in venitul total	%	37.9%	37.9%	57.2%	61.1%	62.9%	64.5%	66.1%	67.7%	69.1%	70.6%	72.0%	73.3%
Impozite și taxe achitate la buget - total	mii lei	358,690	366,019	395,747	423,937	458,407	497,259	541,048	590,403	646,032	708,731	779,400	859,051
Impozit unic - Parc	mii lei	x	x	82,242	109,369	126,327	145,782	168,139	193,865	223,497	257,657	297,060	342,531
Alte impozite și taxe - Parc	mii lei	x	x	24,673	32,811	37,898	43,735	50,442	58,159	67,049	77,297	89,118	102,759
Impozite și taxe - în afara Parcului	mii lei	x	x	288,832	281,758	294,182	307,742	322,467	338,379	355,486	373,778	393,222	413,760
Rata impozitelor și taxelor din total venituri	%	16.2%	16.2%	15.2%	15.0%	14.9%	14.8%	14.7%	14.7%	14.6%	14.5%	14.4%	14.4%
Numărul de salariați în mediu per entitate	pers/entit	3.4	3.4	3.6	3.9	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0

Notă:

1. în baza matricei de tranziție
2. în baza matricei de tranziție
3. diferența dintre opțiunea „a nu face nimic” și rezidenți transferați în Parc
4. numărul de salariați în mediu per entitate*nr entități
5. numărul de salariați în mediu per entitate*nr entități
6. numărul de salariați în mediu per entitate*nr entități

Sursa: Calcule realizate de autori

Estimările realizate pentru opțiunea recomandată denotă următoarele rezultate economice de impact la sfârșitul anului 10 de implementare a intervenției (termenul de valabilitate al intervenției preconizate prin proiectul de lege) comparative cu anul 2021 (tabelul 9 și 10):

- Numărul de întreprinderi va crește cu 31,4% sau cu 882 întreprinderi;
- Numărul de locuri de muncă crește cu 93,2% sau 8912 unități (considerând creșterea numărului de salariați);
- Venitul din vânzări va crește de peste 2,6 ori (+ 164,5%) sau cu 3,7 miliarde lei;
- Ponderea veniturilor din exportul de servicii în venitul total generat de sector va crește de la 37,9% până la 73,3% sau cu 21,2 puncte procentuale;

- Presiunea fiscală pe mediul de afaceri din sector se va reduce ca efect al implementării facilităților fiscale prevăzute în proiectul de lege. Astfel, rata totală a impozitelor și taxelor achitate de sectorul țintă la BPN se va reduce nesemnificativ, de la 16,2% până la 14,4% sau cu 1,8 puncte procentuale;
- Veniturile BPN nu vor fi afectate de facilitățile fiscale acordate (impozitele și taxele achitate la buget nu se vor diminua, menținându-se la nivelul opțiunii „a nu face nimic” - creștere cu 134,7% sau 493,1 mil lei), avînd în vedere faptul că reducerea presiunii fiscale pe activitatea mediului de afaceri din sectorul țintă va stimula creșterea performanței economice a sectorului prin creșterea venitului din vânzări generat de sector, ca efect al creșterii numărului de agenți economici care vor activa în sector, a numărului de salariați și a orientării spre export a serviciilor prestate.

Tabelul 10. Compararea impactului opțiunii recomandate/„de bază” față de opțiunea „a nu face nimic”

Indicatori	Ritmul de dinamică op. „a nu face nimic” față de 2021			Ritmul de dinamică op. „de bază” față de 2021			Comparații între indicatorii din op. „de bază” și op. „a nu face nimic”, (valori absolute)			Comparații între indicatorii din op. „de bază” și op. „a nu face nimic”, (%)			
	1 an	5 an	10 an	1 an	5 an	10 an	U.M.	1 an	5 an	10 an	1 an	5 an	10 an
Numărul de entități	2,0%	10,4%	21,9%	6,8%	17,1%	31,4%	unit	134	188	266	4,7	6,0	7,8
Numărul mediu scriptic al salariaților	2,1%	10,5%	22,0%	14,2%	72,2%	93,2%	pers	1.163	5.900	6.808	11,9	55,8	58,3
Venitul din vânzări servicii	7,5%	47,8%	134,7%	15,3%	62,4%	164,5%	mii lei	176.748	331.070	674.452	7,3	9,9	12,7
Venitul din vânzări export servicii	10,0%	65,6%	191,0%	73,9%	183,5%	411,6%	mii lei	547.136	1.010.358	1.889.825	58,0	71,2	75,8
Pondere venitul din export servicii din total venit	0,9 p.p	4,5 p.p	9,1 p.p	13 p.p	17,1 p.p	21,2 p.p	p.p.	18,4	23,7	26,3	47,3	55,8	56,0
Impozite și taxe achitate la buget	7,5%	47,8%	134,7%	8,1%	47,8%	134,7%	mii lei	2.421,1	49,2	100,2	0,6	0,0	0,0
Rata impozitelor și taxelor din total venituri	0 p.p	0 p.p	0 p.p	-1 p.p	-1,5 p.p	-1,8 p.p	p.p.	-1,0	-1,5	-1,8	-6,2	-9,0	-11,3

Sursa: Calcule realizate de autori

În baza comparațiilor rezultatelor economice aferente opțiunii recomandate cu opțiunea „a nu face nimic” pentru întreaga perioadă de analiză (anul 10), se observă o performanță importantă a efectelor intervenției preconizate a statului, comparativ cu situația observată în cazul neintervenției. Astfel, se identifică următoarele concluzii privind efectele economice aferente sectorului țintă:

- Numărul de întreprinderi în sector va crește cu 266 întreprinderi sau 7,8% (tabelul 10 și figura 9);
- Cele mai mari creșteri se observă la principalii indicatori de rezultat stabiliți prin prisma intervenției statului:
 - Numărul de locuri de muncă/numărul de salariați va crește cu circa 6,8 mii persoane sau cu 58,3% mai mult decât în cazul neintervenției (tabelul 10 și figura 10);
 - Venitul din export servicii va crește cu 75,8% sau cu 1,9 miliarde lei, ceea ce determină creșterea ponderii venitului din export servicii cu 26,3 puncte procentuale sau 56%. Ca efect venitul din vânzări, de asemenea, înregistrează o viteză mai mare de creștere (+12,7% sau +674,5 mil lei) (tabelul 10, figurile 11, 12,13).
- Plățile la BPN generate de sector prin prisma impozitelor și taxelor achitate se vor menține la același nivel, ca efect al stimulării dezvoltării economice/creșterii performanțelor economice a sectorului prin prisma facilităților fiscale preconizate prin intervenția statului. Presiunea fiscală în sector se va reduce în mediu de la 6,3 puncte procentuale în 1 an de implementare până la 11,3 puncte procentuale în ultimul an (tabelul 10, figurile 14 și 15).

Figura 9. Evoluția numărului de întreprinderi

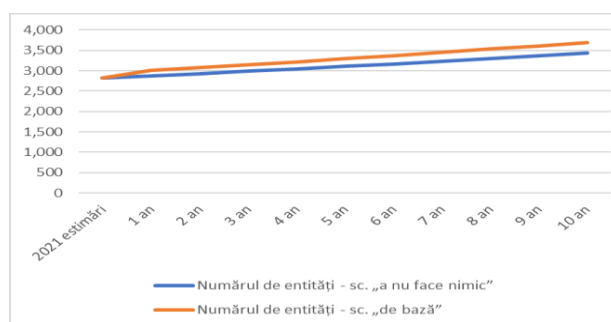
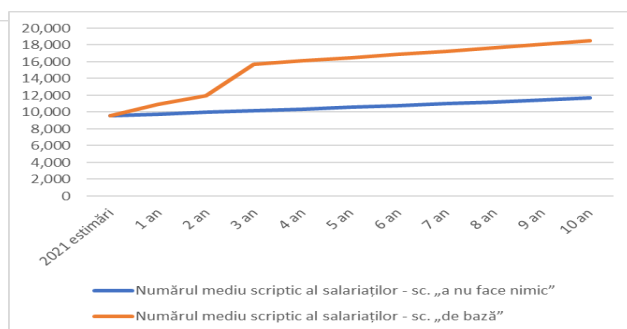

Figura 10. Evoluția numărului de salariați

Sursa: Calcule realizate de autori

Figura 11. Evoluția venitului

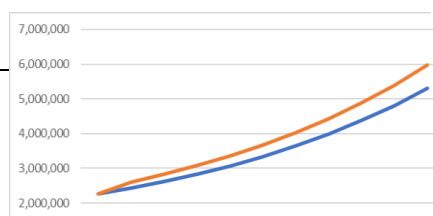

Figura 12. Evoluția venitului din export servicii

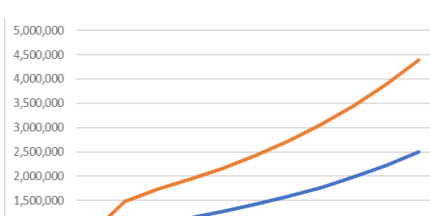
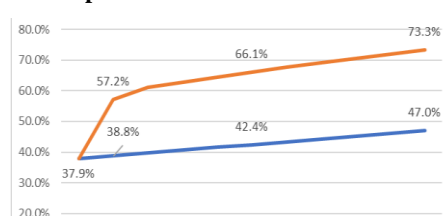

Figura 13. Pondere venitul din export servicii din total venituri

Sursa: Calcule realizate de autori

Figura 14. Evoluția impozitelor și taxelor achitate de sector

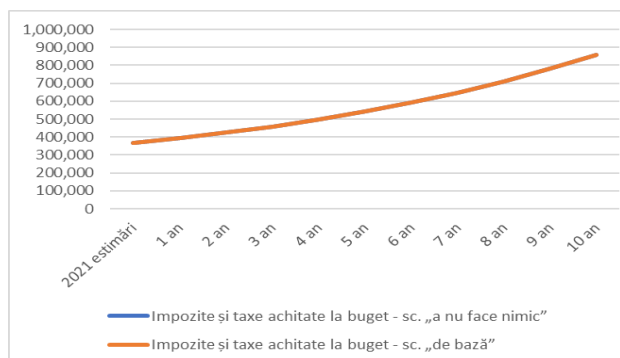
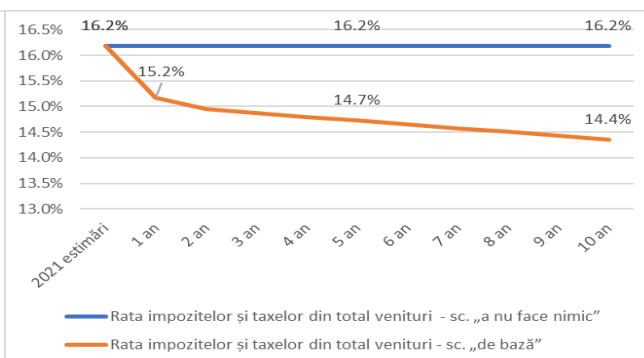

Figura 15. Evoluția ratei impozitelor și taxelor din venitul din vânzări, % servicii

Concluzie generală pentru opțiunea recomandată:

Analiza economică și estimările realizate sugerează faptul că stimulentele fiscale propuse vor contribui la dezvoltarea sectorului țintă, simplificarea administrării afacerilor, descurajarea fenomenului achitării salariilor „în plic”, legalizarea afacerilor în acest domeniu și care, în prezent, se realizează în cadrul pieței gri, precum și valorificarea potențialului de export.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiunile alternative nu au fost analizate, având în vedere istoricul modelului Parcurilor pentru tehnologia informației, care și-a demonstrat eficiența sa și potențialul de creștere (datele cu privire la activitatea Moldova Innovation Technology Park).

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizații în acesta

La acest moment nu au fost estimate riscuri eminente care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate.

Totuși, ar putea fi menționate anumite riscuri, mai puțin probabile, legate de implementarea proiectului de lege propus și a estimărilor privind beneficiile și costurile estimate, listate mai jos:

- Neacceptarea în totalitate a formulei propuse prin proiectul de lege de către medii de afaceri, având în vedere formula de impozitare, dar și particularitățile asigurării sociale aplicabile la moment în parcurile pentru tehnologia informației;
- Neacceptarea regimului facilitat propus pentru sectorul serviciilor de afaceri internaționale de către FMI, și alți parteneri de dezvoltare a Republicii Moldova (organizații internaționale);
- Formula propusă a regimului facilitat ar putea să nu fie considerată de către potențiali investitori drept cea mai atractivă din perspectiva pachetului de facilități oferit și administrării fiscale în corelare cu experiența altor țări din regiune;
- Beneficiile și costurile cuantificate ar putea să înregistreze anumite decalaje de la valorile empirice, pornind de la calitatea precară a datelor și informațiilor prezentate și identificate, după caz, de sursele oficiale și

observate de autori în procesul analizei. În contextul oricărori limitări și al unui interval admis de variație al datelor, tendințele estimate pot fi considerate în scopul predicției impactului intervenției preconizate.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Costurile de bază de conformare pentru întreprinderi în contextul opțiunii recomandate sunt:

- Cotizațiile obligatorii datorate de rezidenții parcului pentru servicii de afaceri internaționale, achitate instituției publice care va administra parcul conform competențelor stabilite de lege;
- Costul serviciilor achitate anual de către rezidenții parcului pentru servicii de afaceri internaționale entităților de audit care vor realiza verificarea îndeplinirii indicatorilor necesari pentru dobândirea și menținerea statutului de rezident al parcului.

Estimarea costurilor menționate a fost realizată în baza următorilor indicatori:

- prognozele privind numărul de rezidenți și venitul din vânzări realizat de rezidenții parcului pentru servicii de afaceri internaționale, prevăzute la capitolul 4, b¹);
- experiența Moldova Innovation Technology Park privind valoarea cotizațiilor anuale achitate de un rezident;
- costul serviciilor entității de audit pentru servicii similare celor prevăzute prin prisma intervenției statului.

Rezultatele estimării costurilor denotă următoarele:

- costul mediu anual per rezident pentru plata cotizațiilor de membru al parcului pentru servicii de afaceri internaționale se estimează pe perioada de simulare că va constitui de la 1,3 mii lei până la 2,4 mii lei (tabelul 11);
- costurile anuale ale serviciilor societăților de audit pentru verificarea indicatorilor stabiliți de legislație, pornind de la prețurile de piață, ar constitui circa 30 mii lei/anual.

Tabelul 11. Estimarea costurilor privind cotizațiile de membru în parc

Indicatori	Extrapolări - termenul de funcționare a parcului									
	1 an	2 an	3 an	4 an	5 an	6 an	7 an	8 an	9 an	10 an
Venit din vânzări rezident, mii lei	822,424	1,093,688	1,263,269	1,457,823	1,681,393	1,938,646	2,234,967	2,576,566	2,970,600	3,425,313
Nr de rezidenți	897	1,128	1,229	1,334	1,443	1,555	1,671	1,791	1,915	2,044
Venit mediu din vânzări, mii lei/rezident	917.3	969.2	1,027.5	1,092.7	1,165.6	1,247.0	1,337.7	1,438.8	1,551.2	1,676.2
Cotizația medie anuală per rezident (111 lei/lunar conform IT Parc, a.2022*), lei/rezident	1,332	1,407	1,451	1,548	1,656	1,777	1,911	2,061	2,228	2,413

Notă: *conform experienței IT Parc, calculată prin formula: $111 * \text{rata de creștere a veniturilor per rezident} * 12 * \max(1; \text{venit din vânzări}/1\text{mil lei})$

Sursa: calcule realizate de autori

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Implementarea cu succes al proiectului legii cu privire la parcul pentru servicii de afaceri internaționale (intervenție preconizată) va genera următoarele eventuale efecte pozitive:

- Dezvoltarea și stimularea sectorului de servicii de afaceri internaționale din Moldova în condițiile impactului negativ al crizelor înregistrate în ultima perioadă;
- Diminuarea presiunii fiscale va stimula competitivitatea durabilă a sectorului serviciilor de afaceri internaționale și va fortifica creșterea volumului exporturilor de servicii. Având în vedere că pentru sectorul serviciilor de afaceri internaționale costurile salariale reprezintă în jur de 80% din costurile totale, furnizorii de servicii de afaceri internaționale din Moldova vor avea ca avantaj comparativ un cost relativ scăzut.
- Simplificarea procedurilor administrative prin micșorarea numărului de plăți către buget și reducerea numărului de raportări fiscale va eficientiza costurile companiilor din sector, dar și va spori atractivitatea Moldovei pe plan internațional.
- Creșterea numărului de entități economice prin atragerea pe piața serviciilor de afaceri internaționale a companiilor multinaționale, interesate să investească și să contribuie în continuare la creșterea sectorului, cu know-how-ul lor și cu standardele înalte de afaceri corporative;
- Creșterea ratei de ocupare, prin oferirea salariilor competitive și asigurarea retenției forței de muncă, fapt ce va fi tradus și în diminuarea ratei migrației tinerilor din țară;
- Diminuarea economiei neobservate, inclusiv informale și a evaziunii fiscale.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

În scopul implementării opțiunii recomandate sunt necesare o serie de acțiuni în ceea ce privește modificarea cadrului normativ și anume:

- Aprobarea legii cu privire la parcurile pentru servicii internaționale de afaceri;
- Elaborarea și aprobarea legii privind modificarea unor acte normative pentru a asigura funcționalitatea legii sus-menționate (i.e. Codul Fiscal aprobat prin legea nr.1163/1997; Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală; Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală; Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale);
- Elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern care derivă din proiectul legii cu privire la parcurile pentru servicii internaționale de afaceri prin care se va asigura funcționalitatea unui astfel de parc..

Implementarea legii va fi asigurată de către Guvern și Administrația Parcului pentru servicii de afaceri internaționale.

Astfel, în termen de 6 luni de la data publicării legii cu privire la parcul pentru servicii de afaceri internaționale în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Guvernul va elabora și adopta actele normative necesare pentru executarea legii și va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege.

De asemenea, Guvernul urmează să aprobe Hotărîrea de Guvern menționată mai sus.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea legii sunt următorii:

- Venitul din vânzări/Cifra de afaceri a sectorului serviciilor de afaceri internaționale;
- Numărul de agenți economici ce activează în sectorul serviciilor de afaceri internaționale - rezidenți ai parcului (total, noi, activi, neactivi);
- Numărul de salariați care activează în cadrul rezidenților parcului și ponderea numărului de salariați ai rezidenților parcului din total salariați în sectorul serviciilor de afaceri internaționale (unități) și salariați ai țării;
- Veniturile la BPN generat de rezidenți prin prisma impozitul unic calculat de rezidenții parcului și alte impozite și taxe;
- Valoarea exportului serviciilor de afaceri internaționale, rezidenți ai parcului.

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Luând în considerare faptul că prezenta intervenție ține de aprobarea cadrului normativ ce vizează crearea parcului cu privire la serviciile de afaceri internaționale, impacturile vor fi resimțite începând cu momentul instituirii parcului și funcționalității pe deplin a instrumentarului necesar operării acestui parc.

Conform estimărilor de la capitolul 4, b¹), rezultatele se vor resimți anual. Evaluarea performanței actului normativ va fi necesară de realizat anual și la expirarea termenului de funcționare a parcului.

Monitorizarea va fi asigurată de Administrația parcului care va primi rapoarte periodice de la rezidenții săi. Rapoartele vor conține informații despre: numărul de salariați; salariu mediu lunar; total venituri din vânzări; venituri aferente activităților prevăzute la art.8 din legea; alte venituri din vânzări; valoarea exporturilor, etc.

În baza rezultatelor evaluării Administrației se va propune, după caz, modificarea cadrului normativ.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți interesate în intervenția propusă sunt:

- a. Sectorul privat. În cadrul discuțiilor inițiate la etapa incipientă a analizei opțiunilor, Asociația Liderilor de Servicii de Afaceri din Moldova (ABSL) și-a exprimat deschiderea și a salutat opțiunea creării parcului pentru servicii de afaceri internaționale. De asemenea, avînd în vedere reprezentarea intereselor companiilor

membre, alte asociații de business ar putea fi interesate în intervenția propusă, precum Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), Asociația Companiilor din Industria Electronică din Moldova (ACEM), Camera de Comerț Americană din Moldova (AmCham Moldova), Asociația Investitorilor Străini (FIA), Asociația Businessului European (EBA).

- b. Autoritățile publice vizate – Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Centru Național Anticorupție vor fi consultate prin transmiterea prezentei inițiative la avizare.
- c. Proiectul de lege urmează a fi avizat și de Consiliul Concurenței prin prisma cadrul juridic al protecției concurenței.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Se va completa ulterior de ME după consultare

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Se va completa ulterior de ME după consultare

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	3		
povara administrativă	3		
fluxurile comerciale și investiționale	3		
competitivitatea afacerilor	2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3		
concurența pe piață	1		
activitatea de inovare și cercetare	1		
veniturile și cheltuielile publice	3		
cadrul instituțional al autorităților publice	2		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	3		
situația macroeconomică	2		
alte aspecte economice	2		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	3		
nivelul de salarizare	2		
condițiile și organizarea muncii	1		
sănătatea și securitatea muncii	1		
formarea profesională	2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	1		
nivelul veniturilor populației	2		
nivelul sărăciei	2		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică	2		

partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	1		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	1		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1		
accesul și calitatea serviciilor medicale	1		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	2		
nivelul și calitatea educației populației	2		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	1		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea "a nu face nimic", în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			